

Шинкаренко Р.В.**К.е.н., доцент, декан фінансово-економічного факультету
ПолтНТУ ім. Ю. Кондратюка***Корнилюк А.В.***к.е.н, ст. викладач кафедри корпоративних фінансів
та контролінгу
КНЕУ ім. В. Гетьмана***АНАЛІЗ РИЗИКУ ЛІКВІДНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ АГРОХОЛДИНГІВ**

Сучасний стан економіки України не лише випробовує підприємства на міцність, але і відкриває перед ними значні перспективи розвитку. Визначальне місце при цьому належить агропромислового комплексу, як одній з найбільш перспективних галузей економіки. За таких умов важливим є дослідження фінансового стану вітчизняних агрохолдингів.

В умовах нестабільного оточуючого середовища життєво важливим є своєчасне виявлення та адекватне реагування на найбільші ризики діяльності. Серед основних фінансових ризиків виділяють наступні: кредитний ризик; ризик ліквідності; процентний ризик; валютний ризик. На ризику ліквідності ми зосередили свою увагу.

Дослідження проводилося на прикладі 7 вітчизняних агрохолдингів, акції яких котируються на закордонних майданчиках: Avangardco IPL, Industrial Milk Company (IMC), Kernel Holding S.A., Milkiland N.V., PJSC Mironivsky Hliboproduct, Ovostar Union N.V, Ukrproduct Group [1-7]. Порядок розрахунку показників представлений у таблиці 1.

Таблиця 1

Формули для розрахунку показників

Показник	Розрахунок
Current ratio	Current assets/current liabilities
Cash ratio	Cash + Cash Equivalents/Current Liabilities
Acid-test ratio	(Cash + Marketable Securities + Accounts Receivable)/ Current Liabilities
Payables turnover (PT)	Total supplier purchases/Average accounts payable
Average days of sales in payables (ADSP)	365/PT
Net working capital (NWC)	Current assets-current liabilities

Ризик ліквідності - ризик нестачі коштів для виконання своїх зобов'язань. Аналіз показників ліквідності досліджуваних компаній свідчить про їх достатню ліквідність, оскільки отримані значення є вищими за нормативні. Позитивним також є додатне значення чистого робочого капіталу (NWC) в усіх досліджуваних підприємствах (таблиця 2). З метою більш детального аналізу ліквідності ми розраховували показники оборотності кредиторської заборгованості та середнього

періоду її погашення. Для зручності аналізу порівняємо періоди погашення дебіторської та кредиторської заборгованості. Отже, для більшості підприємств (Kernel, Ukrproduct Group, Avangardco, Milkiland, Ovostar Union) період обертання дебіторської заборгованості є вищим у порівнянні з кредиторською, що створює додаткові ризики ліквідності, адже оплата рахунків здійснюється частіше, ніж надходження грошових коштів.

Таблиця 2

Показники ліквідності досліджуваних компаній

Компанія	Current ratio	Cash ratio	Acid-test ratio	PT	ADSP	NWC
Avangardco IPL,	5,86	1,45	2,27	22,5	16,2	526,772 тис. дол. США
Industrial Milk Company (IMC)	1,2	0,1	0,12	11,1	32,8	30581 тис. дол. США
Kernel Holding S.A.	1,56	0,11	0,32	58,1	6,2	392,1 млн. дол. США
Milkiland N.V.	1,19	0,12	0,69	12,9	28,1	20,503 тис. євро
Mironivsky Hliboproduct PJSC	3,38	0,53	0,74	13,5	26,9	780,731 млн. дол. США
Ovostar Union N.V	1,38	0,98	1,98	11,9	30,6	39792 тис. дол. США
Ukrproduct Group.	1,49	0,11	0,87	11,5	31,6	4436 тис. фунтів

Додатковим чинником, що скорочує фактичну ліквідність підприємств є значна заборгованість держави з повернення ПДВ. Для підприємств Ukrproduct Group, Kernel, Mironivsky Hliboproduct, Avangardco, Milkiland вона становить в середньому 16% від усіх поточних активів.

Дослідження щорічних звітів компаній дозволило виявити наступні найбільш поширені методи управління таким видом ризику:

- Формування бюджетів та планів руху грошових коштів, розбивка плану погашення на часові інтервали (наприклад, до 30 днів, до 90 днів, до 180 днів, до року тощо);
- Формування резервів готівки для забезпечення розрахунків (наприклад, для Kernel резерв складає 60 днів);
- Встановлення цільових коефіцієнтів ліквідності (наприклад, для Mironivsky Hliboproduct він складає 1.1-1.2);
- Орієнтація на фінансування поточної діяльності за рахунок грошових коштів від операційної діяльності.

Ризик втрати ліквідності посилюється у зв'язку з ростом низки негативних факторів, що знижують притік грошових коштів підприємств: накопичення критичного обсягу заборгованості держави з повернення ПДВ, падіння цін на продовольчі товари в світі, що особливо стосується вітчизняних експортоорієнтованих підприємств, погіршення фінансового стану домогосподарств, що здатне негативно вплинути на виручку підприємств, які орієнтовані на внутрішнього споживача. Ймовірність

реалізації ризику ліквідності особливо висока для тих підприємств, які мають незбалансовані за строками вхідні і вихідні грошові потоки.

Список посилань на джерела:

1. Avangardco IPL, Annual report 2013. [online] Режим доступу: http://avangard.co.ua/files/site/AVANGARDCO_IPL_Annual_Report_2013.pdf
2. Industrial Milk Company S.A. and its subsidiaries. Consolidated Financial Statements For the year ended 31 December 2013 [online] Режим доступу: http://www.imcmilk.com.ua/images/docs/Financial%20REPORTS/FS_IMC_12m2013.pdf
3. Kernel Holding S.A. Annual Report and Accounts 2013 [online] Режим доступу: http://www.kernel.ua/media/uploads/library/13/10/KERNEL_FY2013_Annual_Report.pdf
4. Milkiland N.V. Annual report 2013. [online] Режим доступу: http://www.milkiland.nl/storage/node/files/1364/218/MLK_Annual_Report_2013-site.pdf [Accessed 10 Oct. 2014].
5. Mironivsky Hliboproduct PJSC Annual Report and Accounts 2013 [online] Режим доступу: http://www.mhp.com.ua/library/file/ar2013_1.pdf
6. Ovostar Union N.V , Annual report 2013. [online] Режим доступу: http://ovostar.ua/data/file/financial_reports/ou_annual_report_2013.pdf
7. Ukrproduct Group. , Annual report 2013. [online] Режим доступу: http://www.ukrproduct.com/files/1403595864Ukrproduct_annual_report_2013.pdf